

Saeima ar grozījumiem Konkurences likumā stiprina Konkurences padomes neatkarību

Publicēts pirms vairāk nekā 3 gadiem

Publicēts: 09.06.2022.

Saeima 9. jūnijā pieņēma grozījumus Konkurences likumā, kuru mērķis ir stiprināt Konkurences padomes (KP) darbību, paredzot KP nepieciešamās neatkarības garantijas, resursus un izpildes pilnvaras efektīvai konkurences tiesību pārkāpumu izmeklēšanai un prevencijai.

Likuma grozījumu mērķis ir nacionālajā regulējumā pārņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2019/1/ES jeb t.s. "ECN+ direktīvu", kas nosaka, ka Eiropas Savienības dalībvalstu līmenī ir nepieciešams harmonizēt konkurences uzraudzības iestāžu pilnvaras efektīvai konkurences noteikumu pārkāpumu izmeklēšanai un atklāšanai.

99 KP priekšsēdētājs Juris Gaikis: "Lai arī iestāde savā lēmumu pieņemšanā vienmēr bijusi ārēji neietekmējama un neatkarīga iestāde, jaunie grozījumi likumā mums ir ļoti būtiski, jo skaidri definē iestādes neatkarību un stiprina iestādes kapacitāti nākotnē cīnīties ar būtiskākajiem konkurences kropļojumiem, piemēram, uzņēmēju iesaisti kartēļos un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas kavē ekonomiskās vides attīstību Latvijā. Grozījumi arī motivēs pārkāpumā iesaistīto uzņēmumu plašāku sadarbību ar Konkurences padomi iecietības programmas ietvaros un noteiks vienotus savstarpējās sadarbības noteikumus ar citu dalībvalstu konkurences iestādēm lēmumu pieņemšanas un izpildes procesā."

Konkurences padomes neatkarība

Likuma grozījumi paredz, ka turpmāk KP atradīsies Ministru kabineta pārraudzībā un tā tiks īstenota ar ekonomikas ministra starpniecību. KP operacionālā neatkarība tiks stiprināta, paredzot iestādei pilnīgu neatkarību iestādes iekšējo organizatorisko jautājumu risināšanā.

Grozījumi tostarp arī paredz, ka padomes priekšsēdētāja un padomes locekļu amata pretendentu atlasi atklātā konkursā turpmāk organizēs Ministru kabinets, sekretariāta funkcijas uzticot Valsts kancelejai. Par padomes priekšsēdētāja un padomes locekļa atbrīvošanu no amata arī lems Ministru kabinets.

Izmaiņas naudas sodu maksimālajos apmēros

Tāpat grozījumi pozitīvi ietekmē iestādes izmeklēšanas procesus un lēmumu pieņemšanu, tā starpā grozījumi paredz izmaiņas tirgus dalībniekam piemērojamos naudas sodos, nosakot izmaiņas piemērojamā maksimālā naudas soda sliekšņos un to aprēķināšanas kārtībā.

Naudas sodu atturošā iedarbība Eiropas Savienībā ievērojami atšķiras, kas būtiski mazina atturēšanu no konkurences tiesību pārkāpumu izdarīšanas. Tādējādi ir īpaši svarīgi unificēt naudas soda minimālo apmēru ES ietvaros par Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem - Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā un 102.pantā paredzētajiem pārkāpumiem jeb par uzņēmumu aizliegtām vienošanām un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu gadījumos, kad pārkāpums ir ietekmējis tirdzniecību starp Eiropas Savienības dalībvalstīm jeb tā ietekme sniedzas ārpus Latvijas robežām. Attiecīgi likuma grozījumi paredz izmaiņas sodu aprēķināšanas kārtībā, proti, konkurences tiesību pārkāpēja atbildība par Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem turpmāk tiks noteikta no tā apgrozījuma pasaulē, un par vienošanās aizlieguma un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pārkāpumiem maksimāli piemērojamā naudas soda sliekšnis tirgus dalībniekiem

tiks noteikts 10% no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma pasaulē.

Plašākas pilnvaras procesuālo darbību laikā

Likuma grozījumi paredz arī izmaiņas attiecībā uz iestādes veicamajām procesuālajām darbībām jeb nepieteiktiem apmeklējumiem pie tirgus dalībniekiem. Izmaiņas paredz KP palielināt atvēlēto laiku tirgus dalībnieka telpu aizzīmogošanai, lai iegūtu un saglabātu pierādījumus. Precizētas ir arī tiesības procesuālo darbību (inspekcijas) ietvaros saņemt atbalstu no citām valsts pārvaldes un tiesībsargājošām iestādēm t.sk. tiesības KP pilnvarot citu dalībvalstu konkurences iestāžu amatpersonas aktīvi palīdzēt procesuālo darbību īstenošanā, ja KP veic procesuālās darbības citas dalībvalsts konkurences iestādes vārdā un uzdevumā.

Likuma grozījumi paredz arī tirgus dalībnieku, to apvienību un citu personu atbildību, ja tiek sniegti nepilnīgi paskaidrojumi, kā arī ar izmeklējamo lietu saistīto personu pienākums nodrošināt piekļuvi informācijai (ziņām), kas tām ir pieejama.

Paplašina iecietības programmas izmantošanas iespējas

Vienlaikus grozījumi paredz paplašināt iecietības programmas ietvaru, atbrīvojot no naudas soda vai to būtiski samazinot par tirgus dalībnieku sadarbību ar Konkurences padomi aizliegtu vertikālu vienošanos par tālākpārdošanas cenu noteikšanu vai pasīvās pārdošanas ierobežošanu atklāšanā.

Iecietības programma ir būtisks instruments, kas konkurences tiesību pārkāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, sadarbojoties ar KP, palīdz atklāt konkurences tiesību pārkāpumus un veicina pārkāpumā iesaistīto tirgus dalībnieku efektīvāku saukšanu pie atbildības, vienlaikus dodot iespēju sadarbībā iesaistītajam tirgus dalībniekam saņemt atbrīvojumu no soda vai tā būtisku samazinājumu.

Efektīvāk izmeklēti pārrobežu pārkāpumi

Likums tiek papildināts arī ar konkurences iestāžu savstarpējās sadarbības kārtību un noteikumiem. Tas nodrošinās efektīvāku informācijas apmaiņu iestāžu starpā starptautiskās sadarbības gadījumā lēmumu pieņemšanas un to izpildes procesos.

Saistītas tēmas

[Jaunumi](#)

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/saeima-ar-grozijumiem-konkurences-likuma-stiprina-konkurences-padomes-neatkaribu>